

Høringsnotat

Endringer i bokføringsforskriften mv.

Standard dataformat for gjengivelse av
elektronisk regnskapsmateriale

Innholdsfortegnelse

1	Bakgrunn.....	3
1.1	OECD sin anbefaling	3
1.2	Utvikling av SAF-T standard i Norge	4
2	Gjeldende rett.....	5
3	Departementets vurdering	6
4	Økonomiske og administrative konsekvenser	9
4.1	Skatteetaten	9
4.1.1	Gjennomføring av virksomhetskontroll (bokettersyn).....	9
4.1.2	Skatteetatens infrastruktur og utviklingstiltak.....	9
4.2	Næringslivet	10
4.2.1	Konsekvenser for de bokføringspliktige	10
4.2.2	Konsekvenser for regnskapsbransjen.....	11
4.2.3	Konsekvenser for valgt revisor	11
4.2.4	Konsekvenser for systemutviklere	12
5	Forskriftsendring.....	12

1 Bakgrunn

1.1 OECD sin anbefaling

SAF-T er en OECD-anbefaling for utveksling av et definert sett av regnskapsdata i et standardisert, men ikke teknisk spesifikt, format. Følgende definisjon er hentet fra Wikipedia 2013:

SAF-T (Standard Audit File for Tax) is an international standard for electronic exchange of reliable accounting data from organizations to the national tax authority or external auditors. The standard is defined by the Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). The standard is now increasingly adopted within European countries as a means to file tax returns electronically. Each country is faced with a different environment in respect of policy, legislation, administration and culture, which will have shaped their taxation systems. Therefore the eventual definition of the SAF-T standard will vary for each country on details.

Hvilke data som utveksles og strukturen på disse er gitt av standarden. Likevel er det åpnet for tilpasninger til hva som er spesifikt for ulike land som benytter standarden. Disse tilpasningene anbefales som utvidelser av standarden, uten å endre på eksisterende standard. SAF-T er således ikke en "fixed" standard, men tilrettelegger for tilpasninger og utvidelser.

SAF-T inneholder beløp på aggregert nivå, selv om hovedformålet er utveksling av data på detaljert transaksjonsnivå.

XML-skjemaet holder informasjon og regler for hvilke data som utveksles, og strukturen i utvekslingsformatet.

Den grunnleggende SAF-T spesifikasjonen inneholder kun informasjon som er sannsynlig å finne i de fleste virksomheter og regnskapssystemer. Virksomheter vil normalt ønske at alle elementene i økonomisystemene er representert i standard-skjemaet. Imidlertid vil dette ikke alltid være oppnåelig i praksis, og en viss fleksibilitet er bygget inn i spesifikasjonen for å oppnå dette. Hvis informasjonen er tilgjengelig i et økonomisystem, så bør det også kunne angis i SAF-T.

Standarden finnes nå i versjon 2.0, og har vært tilgjengelig siden 2005.

Hovedfokus for standarden er å støtte skatterevisjoner og kvalitetsarbeid på lavt/detaljert transaksjonsnivå. SAF-T er designet rundt forretningsdata og har til hensikt å representere "beste praksis" med å innhente skattedata til bruk i datastøttet revisjon.

1.2 Utvikling av SAF-T standard i Norge

En prosjektgruppe i regi av Skattedirektoratet bestående av representanter fra næringslivsorganisasjoner og systemleverandører kom i 2014 med en anbefaling om at det burde utvikles en SAF-T standard i Norge, jf. prosjektrapport av 25. mars 2014. En første utgave av standardfilen skulle inneholde transaksjonselementene (kontospesifikasjon (hovedbok) og kunde- og leverandørspesifikasjon (reskontro)). Rapporten med vedlegg er tilgjengelig på <http://www.skatteetaten.no/no/Bedrift-og-organisasjon/Drive-bedrift/Bokforing-og-regnskap/standardformat-regnskap-saf-t/>.

I SAF-T anbefalingen fra OECD er også standardisering av fakturadetaljer og lager/varebevegelser på artikkel/vare- (dokumentasjons-) nivå definert i skjemaet. OECD har også kommet med anbefaling til lønnsdata på transaksjonsnivå gjennom et eget skjema. Dette kan implementeres senere i den norske løsningen, basert på OECD sitt skjema, selv om dette ikke er en del av den første utgaven som foreslås.

Prosjektgruppen foreslo en pliktig innføring fra 2017, gjeldende for regnskapsdata for regnskapsår som påbegynnes dette året. Det ville derfor ikke være noe krav om å presentere regnskapsdata for tidligere regnskapsår i en SAF-T fil. Et slikt krav ville ha skapt problemer i de tilfeller hvor dataene kun finnes i regnskapssystem som ikke støtter standarden.

Forslag til implementering fra 2017 ville gi bokføringspliktige tilstrekkelig tid til å oppdatere sine regnskapssystemer. Særlig gjelder dette bokføringspliktige med økt kompleksitet i IT-infrastrukturen, som har behov for en mindre hyppig oppdatering av IT-systemene.

Det ble foreslått en pilotperiode hvor et utvalg systemleverandører detaljerer og implementerer. Etter dette oppfordres det til frivillig implementering i bred forstand. Prosjektgruppen mente at majoriteten av aktørene som leverer regnskapssystemer vil implementere dette fortløpende etter pilotperioden.

Skatteetaten skulle bistå i innføringen slik at leverandører av regnskapssystemer har støtte for å verifisere at de utvikler riktige løsninger.

Skattedirektoratet startet i 2015 et prosjekt i samarbeid med systemleverandørene for å utvikle kravene til en standardfil. I dette arbeidet er også særlige behov for næringslivet hensyntatt. Første versjon av Norwegian Standard Audit File - Tax (SAF-T) ble ferdig utviklet i mars 2016 og er offentliggjort på skatteetaten.no. Dette er allerede implementert og testet av enkelte systemleverandører. Det er planlagt at det i august/september 2016 skal være på plass en innsendingsløsning via Altinn slik at systemleverandører kan teste sine løsninger.

Skatteetaten har eierskapet og ansvaret for å sørge for standardisering av regnskapsdata i vid forstand. Vedlikehold av standarden og utvidelse til bruk på andre områder, for eksempel fakturadetaljer, vil imidlertid bli gjennomført i samarbeid med næringslivet. Dette for å sikre at standarden blir til felles nytte både for Skatteetaten og næringslivet.

Skattedirektoratet har også planer om å benytte SAF-T i en større sammenheng for å oppfylle Skatteetatens framtidsstrategi. Næringslivet vil bli involvert i arbeidet ved en slik eventuell utvidelse.

2 Gjeldende rett

Bokføringsloven § 13b har i dag et krav om at bokførte opplysninger som i utgangspunktet er tilgjengelig elektronisk, skal være tilgjengelig elektronisk i tre år og seks måneder etter regnskapsårets slutt. Etter bokføringsforskriften § 7-7 gjelder ikke kravet når den bokføringspliktige har mindre enn 5 millioner kroner i omsetning eksklusiv merverdiavgift. Ved avvikling av virksomhet må de bokførte opplysningene holdes tilgjengelig i minst 6 måneder etter at virksomheten er avviklet.

Det er gitt en egen Norsk bokføringsstandard NBS 3 *Elektronisk tilgjengelighet i 3,5 år*. I punkt 4. *Hvilke bokførte opplysninger skal holdes elektronisk tilgjengelig?* er det uttalt følgende:

Bokføring defineres som registrering i regnskapssystemet av transaksjoner og andre regnskapsmessige disposisjoner som direkte påvirker eiendeler, gjeld, egenkapital, inntekter eller kostnader. Bokføring kjennetegnes av at det posteres til debet og kredit med like store beløp. Det er de opplysninger som bokføres i regnskapssystemet som skal holdes elektronisk tilgjengelig i 3,5 år etter regnskapsårets slutt, ikke andre regnskapsopplysninger og regnskapsdata. Hva som omfattes av denne definisjonen avhenger av hvordan den bokføringspliktige har organisert sin bokføring. Forsystemer som fakturerings- og lønnsystemer er ofte ikke en del av regnskapssystemet. Slike forsystemer benyttes i mange tilfeller kun til å utarbeide dokumentasjon av bokførte opplysninger (for eksempel salgsdokumenter og lønnsdokumentasjon), som underbygger bokførte opplysninger i regnskapssystemet.

Dersom bokførte opplysninger derimot oppbevares i et forsystem, blir forsystemet en del av regnskapssystemet, og de bokførte opplysningene i forsystemet må holdes elektronisk tilgjengelig i 3,5 år etter regnskapsårets slutt. Et eksempel på dette er de tilfeller hvor kundespesifikasjonen føres i faktureringsystemet, mens kontoen for kundefordringer i kontospesifikasjonen kun viser aggregerte tall (for eksempel endring pr. regnskapsperiode). Dokumentasjonsdato, dokumentasjonshenvisning, kundekode, beløp mv. for hver enkelt transaksjon finnes i slike tilfeller kun i faktureringsystemet, og må holdes elektronisk tilgjengelig der i 3,5 år.

Annet oppbevaringspliktig regnskapsmateriale eller andre regnskapsdata enn det som omtales over omfattes i utgangspunktet ikke av kravet til elektronisk tilgjengelighet, men dette er selvfølgelig ikke til hinder for at også andre bokførte opplysninger enn de som følger av minimumskravene holdes elektronisk tilgjengelig.

Det foreligger således allerede i dag en plikt til å ha bokførte opplysninger elektronisk tilgjengelig og utlevere disse opplysningene til skatte- og avgiftsmyndighetene som en del av regnskapsmaterialet. Bokføringsloven stiller imidlertid ikke noe krav til i hvilken form disse

opplysningene skal foreligge. Bokføringslovutvalget sier følgende om dette i NOU 2002: 20 *Ny bokføringslov*:

Utvalget foreslår et generelt krav om at bokførte opplysninger skal kunne presenteres på papir i hele oppbevaringsperioden. Videre ser utvalget store effektivitetsgevinster ved et krav om å kunne gjengi bokførte opplysninger som er registrert elektronisk, i standard dataformat. Det er imidlertid så stor usikkerhet knyttet til konsekvensene av et slikt krav for de bokføringspliktige, at utvalget ikke vil foreslå krav om oppbevaring eller gjengivelse i standard dataformat nå. Utvalget foreslår en forskriftshjemmel som åpner for å gi regler om dette dersom usikkerheten på dette området avtar i fremtiden.

Etter bokføringsloven § 5 tredje ledd er det et krav om at regnskapssystemet skal kunne gjengi spesifikasjoner av pliktig regnskapsrapportering på papir. Etter samme bestemmelse kan departementet i forskrift fastsette krav til annen gjengivelse. Videre kan departementet etter bokføringsloven § 16 gi forskrifter som utfyller bestemmelsene i loven, når det finnes nødvendig av hensyn til pliktig regnskapsrapportering eller skatte- og avgiftskontroll.

3 Departementets vurdering

Departementet mener at tiden nå er inne til å forskriftsfeste kravet til gjengivelse av regnskapsopplysninger i en standardisert form. Det fremgår i punkt 4 *Økonomiske og administrative konsekvenser* at innføring av et standard dataformat vil ha positive effekter for både Skatteetaten og næringslivet. Departementet viser også til at det allerede er innført en plikt i kassasystemforskrifta § 2-7 første ledd om at kassasystemet skal kunne produsere en fil fra elektronisk journal eller annet elektronisk medium i en standardisert form fastsatt av Skattedirektoratet.

Innføring av SAF-T er behandlet forskjellig i de enkelte land. Noen har gjort dette til en frivillig ordning, mens andre har innført dette som en plikt i henhold til regelverket. Det vises til nærmere omtale i kapittel 2.3 i prosjektgruppens rapport av 25. mars 2014.

Erfaringer fra andre land er at standarden i liten grad tas i bruk når dette er en frivillig ordning. Det er også i skattemyndighetenes interesse at dette gjøres til en pliktig ordning, jf. omtalen om konsekvensene for Skatteetaten i punkt 4.1. Næringslivet vil også ha fordeler ved innføring av SAF-T, jf. omtale i punkt 4.2. Departementet foreslår derfor at SAF-T innføres som en lovpålagt ordning.

Det foreslås at plikten pålegges de som etter bokføringsforskriften § 7-7 er pliktige til å ha bokførte opplysninger elektronisk tilgjengelig i tre år og seks måneder, jf. bokføringsloven § 13b. Det kan tenkes at bokføringspliktige har bokførte opplysninger elektronisk tilgjengelig utover det som er kravet etter lovverket. Det kan gjelde bokføringspliktige med omsetning under 5 millioner eller at opplysningene holdes elektronisk tilgjengelig utover den lovpålagte perioden på tre år og seks måneder. Departementet mener at alle bokføringspliktige som har bokførte opplysninger elektronisk tilgjengelig, bør ha en plikt til å kunne gjengi bokførte opplysningene i standardisert form.

Innføringen av en slik plikt påvirker ikke hvilke bokførte opplysninger som etter bokføringsloven § 13b må være elektronisk tilgjengelig. Det vil bare påvirke i hvilket format de bokførte opplysningene skal gis til kontrollmyndighetene.

Etter NBS 3 *Elektronisk tilgjengelighet i 3,5 år*, må de bokførte opplysningene som oppbevares i et forsystem, for eksempel fakturerings- og lønssystemer, holdes elektronisk tilgjengelig fordi forsystemet blir en del av regnskapssystemet. OECD anbefaler at en SAF-T fil også inneholder standardisering av fakturadetaljer og lager/varebevegelser på dokumentasjonsnivå. Etter departementets vurdering kan det være aktuelt at en standardfil i Norge også inneholder disse opplysningene når de oppbevares elektronisk. Dette uavhengig av om forsystemene er en del av regnskapssystemet eller ikke. Forskriftsforslaget tar høyde for en slik fremtidig utvikling ved at det stilles krav om at også annet oppbevaringspliktig elektronisk regnskapsmateriale skal kunne gjengis i standardisert form, men hvor Skattedirektoratet kan fastsette nærmere bestemmelser om innholdet i dette. Med elektronisk oppbevaring menes i denne sammenhengen opplysninger som lagres på en måte som gjør at de kan ekstraheres til et standard format. Dette omfatter således ikke skannede dokumenter som er lagret som bildefiler eller som PDF, da en løsning for disse kan være å inkludere en referanse til filnavnet i standardformatet.

Det kan være flere måter å regulere en pliktig løsning på. Siden dette gjelder utlevering til skatteetaten av bokførte opplysninger mv. i en standardisert form, kan det være naturlig å regulere dette som en plikt etter ligningsloven og merverdiavgiftsloven. Dette vil være samme løsning som Portugal har valgt.

Det fremgår av kapittel 2.5.4 i prosjektgruppens rapport, at det i Norge også er et behov for standardisering for å kunne eksportere/importere regnskapsopplysninger mellom forskjellige regnskapssystemer. Dette taler for å plassere kravet i bokføringslovgivningen. Ved å plassere kravet der, vil bokføringspliktige som ønsker å bytte regnskapssystem, ha en generell bestemmelse å vise til for at en systemleverandør må tilrettelegge regnskapssystemet til å levere regnskapsopplysninger i standardisert form. Et forhold som taler mot dette er at bokføringslovens formål ikke er å ivareta intern styring og oppfølging hos den bokføringspliktige. Bokføringslovutvalget konkluderer imidlertid i NOU 2002: 20 *Ny bokføringslov* punkt 4.1.4 med at et av formålene med bokføringsloven skulle være å muliggjøre kontroll av og innsyn i løpende transaksjoner og grunnlaget for pliktig regnskapsrapportering.

De tekniske og funksjonelle spesifikasjonskravene til innholdet i et SAF-T skjema er omfattende. Departementet mener derfor at disse spesifikasjonskravene ikke egner seg for gjengivelse i en ordinær forskrift. Det foreslås derfor at det i bokføringsforskriften stilles et overordnet krav til hvilket regnskapsmateriale som skal kunne gjengis i en standardisert form, mens det delegeres til Skattedirektoratet å gi de detaljerte kravene i en egen standard. Det forutsettes at Skattedirektoratet involverer de berørte parter også ved endringer i spesifikasjonskravet.

Departementet foreslår en ny § 7-8 i bokføringsforskriften med følgende ordlyd:

§ 7-8. Gjengivelse av elektronisk regnskapsmateriale i standardisert form

Bokføringspliktige som skal ha bokførte opplysninger elektronisk tilgjengelig etter bokføringsloven § 13b, skal kunne gjengi bokførte opplysninger i standardisert form. Kravet gjelder også for bokføringspliktige som omfattes av unntakene i § 7-7 tredje ledd, men som likevel har bokførte opplysninger elektronisk tilgjengelig.

Bokføringspliktige som nevnt i første ledd som oppbevarer annet oppbevaringspliktig regnskapsmateriale elektronisk, skal også kunne gjengi slikt regnskapsmateriale i standardisert form.

Skattedirektoratet fastsetter innholdet og formatet ved gjengivelse av elektronisk regnskapsmateriale i standardisert form.

Format og teknisk informasjon ved gjengivelse av bokførte opplysninger i standardisert form, fastsettes av Skattedirektoratet.

Slik kravet er utformet vil dette omfatte alle bokføringspliktige som har bokførte opplysninger elektronisk tilgjengelig. Etter bokføringsloven § 2 har den som har regnskapsplikt etter regnskapsloven bokføringsplikt. Det samme gjelder enhver som har plikt til å levere næringsoppgave etter ligningsloven eller omsetningsoppgave etter merverdiavgiftsloven. Også kommuner og fylkeskommuner skal foreta bokføring, spesifisering, dokumentasjon og oppbevaring av regnskapsopplysninger i tråd med bokføringsloven § 3 til § 14 og bokføringsforskriften kapittel 2 til 7, jf. forskrift om årsregnskap og årsberetning (for kommuner og fylkeskommuner) § 2.

Departementet foreslår at endringen skal gjelde for bokføringsperioder som begynner 1. januar 2017 eller senere. Det følger av bokføringsloven § 7 annet ledd at bokføringen skal være ajour innen fristene for pliktig regnskapsrapportering og ikke sjeldnere enn hver fjerde måned. Etter bokføringsforskriften § 4-1 kan bokføringspliktige med færre enn 600 bilag i året, ajourføre regnskapet senest innen fristene for pliktig regnskapsrapportering. For en avgiftspliktig virksomhet med to-måneders terminer, betyr dette at plikten til å gjengi elektroniske regnskapsopplysninger i standardisert form, gjelder fra og med bokføringsperioden januar – februar 2017, som skal være ajourført innen 10. april 2017.

Det kan stilles spørsmål ved om enkelte utenlandske systemleverandører som i stor grad spesialtilpasser sine systemer til kundene, vil ha en utfordring med å tilfredsstille kravene innen 1. januar 2017. Skattedirektoratet har imidlertid vært i kontakt med flere av disse systemleverandørene som gir uttrykk for at dette vil være mulig. Departementet viser også til at første versjon av Norwegian Standard Audit File - Tax (SAF-T) ble ferdig utviklet og offentliggjort i mars 2016.

4 Økonomiske og administrative konsekvenser

4.1 Skatteetaten

4.1.1 Gjennomføring av virksomhetskontroll (bokettersyn)

Skatteetaten mottar allerede i dag regnskap elektronisk i forbindelse med bokettersyn og oppgavekontroll (merverdiavgift) av skattytere. Siden det pr. i dag ikke er noe krav til hvilket format disse skal leveres i, er det i Skatteetaten revisorer med spesialfunksjon som foretar kartlegging av IT-miljø og tilrettelegging/konvertering av regnskapsfiler og importerer disse til Skatteetatens programmer. Det videre arbeidet med kontrollen blir som oftest utført av revisorer uten denne spesialfunksjonen.

Innføring av standard dataformat der det er klart definert hvilken informasjon som skal inngå i det enkelte felt i regnskapsfilen, vil bidra til at både avgiver og mottaker av regnskapsfilen har en felles forståelse av hvilken informasjon de ulike datafeltene i regnskapsfilen inneholder. Dette vil bidra til forenkling av dialogen mellom skattyter og Skatteetaten, og misforståelser kan unngås.

Import av regnskapsfiler til Skatteetatens analyseprogram vil kunne automatiseres. Den enkelte medarbeider i Skatteetaten vil da i de fleste tilfeller kunne gjøre dette uten bistand fra andre. Dette vil forkorte tidsbruken mellom mottak og klargjøring av regnskapsfiler. Dette kan også redusere risikoen for misforståelser, da det ikke vil være noe mellomledd mellom avgiver og mottaker av regnskapsinformasjonen.

Innføring av standard dataformat vil også muliggjøre videreutvikling av regnskapsanalyseverktøy til bruk under kontrollen. Det kan utvikles standardanalyser som blir kjørt mot den innleverte regnskapsinformasjonen. Dette kan igjen forkorte Skatteetatens tidsbruk under kontrollen, og vil gi økt kvalitet gjennom analyser av større deler av grunnlagsmaterialet. Innføring av standard dataformat vil trolig også føre til økt omfang av denne måten å gjennomføre kontroller på, med bakgrunn i automatisering av import og analyse av data. Ved å bygge på en internasjonal standard som også tas i bruk i andre land, vil det kunne bidra til forsterket samarbeid med andre lands skattemyndigheter.

4.1.2 Skatteetatens infrastruktur og utviklingstiltak

Avgiverne av regnskapsfiler skal være sikre på at utlevering og mottak av regnskapsfiler skjer på en trygg måte. Skatteetaten vil sørge for mottak av datafiler som sikrer konfidensialiteten til de bokføringspliktige. I Skattedirektorates arbeid med utviklingen av standarden skal det utvikles en løsning i Altinn for dette.

SESAM som er Skatteetaten sitt primære verktøy for analyse av strukturerte økonomiske data, støtter standardfil etter strukturen fra OECD sitt SAF-T skjema (både versjon 1 og versjon 2). Eventuelle justeringer fra denne, vil medføre at leverandøren må spesialtilpasse importgrensesnittet. Utvikling av standardanalyser til SESAM er en oppgave som faglig

tilligger nasjonalt teknisk senter for fagområdene SAES (Sikring og Analyse av tekniske spor) og e-revisjon i Skatteetaten.

Skatteetaten vil være autorisert myndighet til å bestemme hvilket skjema som gjelder og ulike versjoner. Dette må distribueres ut gjennom en gitt kanal, forslagsvis nettsadresse. Skatteetaten må også støtte at systemleverandørene kan få testet sine løsninger. Dette vil gjelde ved innføringen av standarden, samt ved fremtidige endringer av standarden og utvikling av standarder på nye områder.

4.2 Næringslivet

Konsekvensene av innføring av SAF-T kan være forskjellig for de ulike partene av næringslivet. Konsekvensene for de bokføringspliktige kan være andre enn konsekvensene for næringslivets medhjelpere, slik som regnskapsførere og revisorer. Systemleverandørene som skal tilrettelegge regnskapssystemene vil også bli direkte berørt på en annen måte enn resten av næringslivet.

4.2.1 Konsekvenser for de bokføringspliktige

For næringsdrivende som oppbevarer regnskapet i elektronisk form, er det allerede i dag krav om elektronisk utlevering av regnskapsmaterialet. Dette gjelder i praksis de fleste næringsdrivende. SAF-T vil innebære at overleveringen skal skje i et standardisert dataformat. For næringslivet vil dette medføre økt effektivitet og redusert ressursbruk ved rapportering og kontroll. Standardiseringen vil også kunne bidra til styrket internkontroll. Samlet vil dette kunne bidra til reduserte kostnader til rapportering og løpende ajourhold.

For de næringsdrivende er sikkerhet og konfidensialitet rundt datamaterialet svært viktig. Store mengder data vil stille strenge krav til systemer og retningslinjer for å forhindre data på avveie. Samfunnsutviklingen vil stille strenge krav til sikkerhet mot datakriminalitet, hacking mv. Det er da svært viktig hvordan dette sikres.

For næringslivet er det viktig at SAF-T ikke innebærer at næringslivet påføres økte byrder i form av nye plikter og økte kostnader. Det kan skje at kostnaden fra systemutviklerne veltes over på de næringsdrivende som umiddelbart ikke kan se å få de store fordelene. Selve formatet kan også fremstå som formalistisk og teknisk. Dette kan innebære at det for de næringsdrivende blir vanskelig å følge og forstå hvilke opplysninger som blir rapportert, særlig for mindre virksomheter. Imidlertid er det lagt opp til at ordningen skal være enkel og rasjonell. For næringslivet er det en fordel at den integreres i den eksisterende portalen Altinn. Det er videre viktig for næringslivet at Skatteetaten i forbindelse med utvikling og vedlikehold av standarden forpliktet til også å innhente og ta hensyn til innspill fra de rapporteringspliktige.

Rettsikkerhetsmessige hensyn må ivaretas ved at de næringsdrivende har trygghet for datakvalitet og bevissthet rundt hvilke data som overføres. Det er derfor viktig at statens bevisbyrde i kontrollarbeidet opprettholdes, slik at ikke rene misforståelser og feilføringer får store effekter. For de næringsdrivende er det videre viktig at den norske standarden legges tett

opp til OECDs anbefaling og sannsynlig utvikling i EU. Dette for å bidra til økt standardisering og harmonisering av regnskapsmateriale nasjonalt og internasjonalt.

4.2.2 Konsekvenser for regnskapsbransjen

Det er klare forventninger fra regnskapsbransjen om at IT-systemer regnskapsbyråene bruker snakker sammen. Effektivisering av verdikjedene i regnskapsbyråene er en kontinuerlig prosess for å sikre god lønnsomhet. Systemene og dataflyt må ikke bli en hindring til denne effektiviseringen. SAF-T vil bidra til en effektiv dataflyt mellom systemer i bruk.

Regnskapsbransjens anvendelse av regnskapsdata til bearbeiding og analyse til nytte for de små og mellomstore bedriftskundene er forholdsvis lav. Regnskapsbransjen er ofte prisgitt funksjonalitet hos systemleverandør av regnskapssystemet for å kommunisere tallene til sine kunder på en målrettet måte. Gode analyser kan gi bedre beslutninger for kundene til byrået. Bedre beslutninger vil styrke virksomhetenes lønnsomhet. SAF-T kan således motivere til økt bruk og utvikling av nye systemer for regnskapsbransjen som omdanner informasjon til innsikt for å drive mer lønnsomt og effektivt. Det er lettere å hente data fra regnskapssystemene over til analyseverktøy for videre bearbeiding.

Det vil koste lite penger å flytte data fra en gammel versjon av regnskapssystemet til en oppdatert versjon, eller til et helt nytt system. Lave flyttekostnader vil bidra til å velge rett system for byrået.

SAF-T kan bidra til mer reell konkurranse i regnskapsbransjen. Det vil være enklere å bytte regnskapsfører samtidig som kunden opprettholder historikken i regnskaps- og styringsdata.

Det vil bli lettere å ivareta krav ved bokettersyn og regnskapsfører kan mer effektivt overføre data til kontrollmyndigheter på vegne av sine kunder. Dette vil medføre lavere kostnader for kundene.

Det vil kunne bli lavere oppbevaringskostnader for regnskapsbyrået, og dermed næringslivet. Byrået slipper å opprettholde leselicens på gammelt regnskapssystem for å hente frem gamle regnskapsdata. SAF-T vil være kompatibelt bakover i tid, og bidra til å oppnå kravet om at regnskapsdata er lesbart i hele oppbevaringsperioden.

4.2.3 Konsekvenser for valgt revisor

Utviklingen internasjonalt går mot stadig mer bruk av dataanalyser. Slik det er i dag er det både kostbart og tidkrevende å importere dataene i analyseverktøy. Innføring av et standard dataformat vil være med på å muliggjøre økt bruk av dataanalyser.

Ved revisjon av selskaper med et visst transaksjonsvolum er noen av revisjonshandlingene utvalgsbaserte. Bruk av dataanalyser vil legge til rette for enklere stratifisering av populasjonen og gi et mer risikobasert utvalg.

4.2.4 Konsekvenser for systemutviklere

De systemleverandørene som sitter med standardiserte løsninger basert på moderne teknologi, bør ikke ha noen utfordringer med å implementere eksporten til en SAF-T fil.

Systemer bygget på gammel teknologi kan møte tekniske utfordringer ved utvikling av en eksportfunksjon. Løsningen for disse kan være å utvikle en selvstendig modul for eksport basert på mer moderne teknologi.

Utfordringene blant Enterprise resource planning (ERP) systemene avviker med grunnlag i størrelse/kompleksitet og teknologisk plattform.

Store systemer er ofte tilpasset kunden i høy grad. Disse systemene vil også kreve delvis skreddersøm ved utvikling av eksport av SAF-T. De mindre systemene er i større grad standardisert og man kan utvikle en standard eksport av SAF-T for alle kundene.

I dag må ERP leverandørene utvikle og vedlikeholde et større antall eksport og import rutiner mot forskjellige systemer. For nye aktører kan dette være en stor hindring for etablering. Disse rutineene er både tidkrevende og kostbare å utvikle og vedlikeholde. Ved bruk av et standard format vil dette bli meget besparende for alle parter.

Det at det i dag er vanskelig å flytte data mellom regnskapssystemer, gjør at mange sluttbrukere vegrer seg med å bytte system. Et standard format vil gjøre det enklere å overføre opplysningene fra et regnskapssystem til et annet.

At formatet blir et norsk format og ikke et internasjonalt format er ikke noen stor ulempe. Et internasjonalt format måtte uansett tilpasses det norske behovet. Det bør ikke være noen utfordring for en systemleverandør å vedlikeholde en konvertering fra det norske formatet til et internasjonalt format om det behovet melder seg.

5 Forskriftsendring

Ny § 7-8 i bokføringsforskriften skal lyde:

§ 7-8. Gjengivelse av elektronisk regnskapsmateriale i standardisert form

Bokføringspliktige som skal ha bokførte opplysninger elektronisk tilgjengelig etter bokføringsloven § 13b, skal kunne gjengi bokførte opplysninger i standardisert form. Kravet gjelder også for bokføringspliktige som omfattes av unntakene i § 7-7 tredje ledd, men som likevel har bokførte opplysninger elektronisk tilgjengelig.

Bokføringspliktige som nevnt i første ledd som oppbevarer annet oppbevaringspliktig regnskapsmateriale elektronisk, skal også kunne gjengi slikt regnskapsmateriale i standardisert form.

Skattedirektoratet fastsetter innholdet og formatet ved gjengivelse av elektronisk regnskapsmateriale i standardisert form.

Endringen gjelder for bokføringsperiode som begynner 1. januar 2017 eller senere.